

Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 9 april 2018, nr. 18059632, houdende tijdelijke vrijstelling op grond van artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden ter bescherming van de biologische teelt van appel en peer tegen schurft. (Tijdelijke vrijstelling ter bescherming van de biologische teelt van appel en peer tegen schurft, 2018).

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

handelende in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat;

Gelet op artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van de Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309);

BESLUIT:

Artikel 1

Tijdelijke vrijstelling als bedoeld in artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 wordt verleend voor het gebruik van VitiSan (kaliumwaterstofcarbonaat: 994,9 g/kg) ter bescherming van de biologische teelt van appel en peer tegen schurft.

Artikel 2

De vrijstelling is slechts van toepassing indien de gebruiksvoorschriften in de bijlage bij dit besluit worden nageleefd.

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking op 1 mei 2018 en vervalt op 28 augustus 2018.

Artikel 4

Dit besluit wordt aangehaald als: Tijdelijke vrijstelling ter bescherming van de biologische teelt van appel en peer tegen schurft 2018.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze,
R.P. van Brouwershaven
directeur Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit*

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na dagtekening van dit besluit digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via "mijn.rvo.nl". Om in te loggen heeft u uw gebruikerscode en wachtwoord nodig, voor de ondertekening een TAN-code. Bij een digitaal bezwaarschrift stuurt u een kopie van dit besluit mee als pdf-bestand of u stuurt een kopie per post na.

Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, Postbus 40219, 8004 DE Zwolle. Bij een schriftelijk bezwaar stuurt u een kopie van dit besluit mee met uw bezwaarschrift.

Op mijn.rvo.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het digitaal en schriftelijk indienen van een bezwaarschrift.

Meer informatie

Heeft u nog vragen over uw bezwaarschrift, kijk dan op de website: mijn.rvo.nl. of bel: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

BIJLAGE: WETTELIJK GEBRUIKSVOORSCHRIFT VITISAN (WERKZAME STOF KALIUMWATERSTOFCARBONAAT, 994,9 G/KG)

Wettelijk Gebruiksvoorschrift

Toegestaan is uitsluitend het professionele gebruik als insecticide door middel van een gewasbehandeling in de volgende toepassingsgebieden (volgens Definitielijst toepassingsgebieden versie 2.0, Ctgb juni 2011) onder de vermelde toepassingsvoorwaarden.

Toepassingsgebied	Type toepassing	Te bestrijden organisme	Dosering (middel) per toepassing	Maximale dosering (middel) per toepassing	Maximaal aantal toepassingen per teeltcyclus of per 12 maanden	Maximaal aantal liter/kg middel per ha per teeltcyclus of per 12 maanden	Minimum interval tussen toepassingen in dagen	Veiligheidstermijn in dagen of uiterst gewasstadium waarop toegepast mag worden
appel	gewasbehandeling	appel-schurft ¹	0,5%	7,5 kg/ha	6	45 kg/ha	3	–
peer	gewasbehandeling	peren-schurft ²	0,5%	7,5 kg/ha	6	45 kg/ha	3	–

¹*Venturia inaequalis*

²*Venturia pyrina*

Toepassingsvoorwaarden

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

TOELICHTING

1 Algemeen

Artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en nr. 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309) (hierna: Verordening (EG) nr. 1107/2009) en artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb) maken het mogelijk in bijzondere omstandigheden tijdelijke vrijstelling te verlenen van het verbod om een niet toegelaten gewasbeschermingsmiddel binnen Nederland te brengen, op de markt te brengen, voorhanden te hebben of te gebruiken.

Tijdelijke vrijstelling kan worden verleend als een maatregel nodig blijkt voor een gecontroleerd en beperkt gebruik ter beheersing van een noodsituatie die op geen enkele andere redelijke manier te bestrijden is.

2 Adviezen

2.1 Noodsituatie

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) heeft een advies opgesteld waarin de vraag wordt beantwoord of er sprake is van een noodsituatie.

Gevaar

Schurft geeft zowel kwalitatieve als kwantitatieve schade. Bij bladaantasting vermindert de fotosynthese en kan er zelfs bladval optreden. Dit gaat ten koste van de productie. De directe schade is hoger, doordat vruchten worden aangetast. Vroeg in het jaar aangetaste vruchten worden misvormd of vallen vroegtijdig af. Op de vruchten veroorzaakt schurft dofte vlekken, aangetaste vruchten vallen in een lagere kwaliteitsklasse (industriefruit).

Naast de schade die in het teeltseizoen ontstaat en zichtbaar wordt, is er ook schade aan vruchten die vlak voor de oogst worden geïnfecteerd, wat pas in de bewaring zichtbaar wordt. Aan de bewaring en sortering van ongeschikt vruchten voor consumptie zijn extra kosten verbonden.

Met het huidige pakket aan middelen en maatregelen, waarin alleen zwavel beperkt beschikbaar is, is een schimmel infectie niet af te weren en is schade door schurft onvermijdelijk. De schade in de biologische teelt van appel en peer in Nederland zal dan oplopen tot 100%.

Alternatieven

Niet-chemisch

Rassenkeuze en gezond uitgangsmateriaal zijn in de teelt methoden om aantasting zoveel mogelijk te voorkomen. Daarnaast is er een aantal bedrijfshygiënische maatregelen die aantasting moeten tegengaan. Er zijn waarschuwingssystemen beschikbaar om het infectiemoment van de ascosporen vast te stellen. Telers passen dit toe om het juiste bestrijdingsmoment te bepalen.

Met de toepassing van deze maatregelen kan schurft niet afdoende bestreden worden.

Chemisch

Er zijn twee middelen op basis van zwavel toegelaten in de biologische teelt van appel en peer ter bestrijding van schurft. De toepassing van deze middelen zijn met ingang van 1 januari 2018 ingeperkt n.a.v. de herregistratie van de middelen. Deze middelen mogen beiden nog twee keer worden ingezet en hebben een preventieve werking. Eén van de twee middelen mag alleen voor de bloei ingezet worden. Middelen op basis van zwavel zijn onder koude weersomstandigheden minder werkzaam, regenen gemakkelijk van het blad en kunnen onder warme weersomstandigheden schade veroorzaken aan de vruchten waardoor zij van de boom vallen.

Er is een middel op basis van kaliumwaterstofcarbonaat toegelaten in de biologische teelt van appel. Dit middel heeft een curatieve werking tegen schurft. Sinds het seizoen 2017 opgenomen op de lijst van de toegestane gewasbeschermingsmiddelen van SKAL. Daardoor is het beschikbaar voor de bestrijding van schurft in de biologische teelt van appel. Echter, de inzet van dit middel kan onaangename fytoxische reactie geven in meerdere appelrassen.

Bijzondere omstandigheden

VitiSan heeft tot 2014 een toelating gehad als Dringend Vereist Gewasbeschermingsmiddel (DVG) in de biologische teelt van peer.

Er is een art. 38 vrijstelling verleend voor VitiSan in 2015 voor peer en in 2016 en 2017 voor appel en peer. In de zomer van 2017 is de toelating van VitiSan in Duitsland tegen schurft in pitvruchten toegelaten. In september 2017 is een aanvraag voor wederzijdse erkenning in Nederland ingediend en deze zal naar verwachting ook ter beschikking komen voor de biologische teelt van appel en peer in Nederland.

Conclusie

De NVWA komt tot volgende conclusies:

- Een landbouwtechnisch doelmatige biologische teelt van appel en peer in Nederland wordt bedreigd door onvoldoende bestrijding van schurft.
- Een landbouwtechnisch doelmatige biologische teelt van appel en peer is met het beschikbare pakket aan maatregelen en middelen niet mogelijk.
- Er is perspectief voor de toelating van een middel op basis van kalium-waterstofcarbonaat in de biologische teelt van appel en peer waardoor een kortstondig noodverband gerechtvaardigd is.

De tijdelijke vrijstelling van VitiSan voor het bestrijden van schurft in de biologische teelt van appel en peer voldoet aan de criteria voor een noodsituatie.

2.2 Risicobeoordeling

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) heeft een advies opgesteld waarin de vraag wordt beantwoord of er sprake is van aanvaardbare risico's.

Humane toxiciteit

Voldoet aan de eisen.

Volksgezondheid

Voldoet aan de eisen.

Gedrag in het milieu

Voldoet aan de eisen.

Ecotoxiciteit

Er wordt een acceptabel risico verwacht voor de volgende aspecten: vogels, bijen en actief slib. Voor de overige aspecten (waterorganismen, zoogdieren, niet-doelwit arthropoden, regenwormen, bodemmicro-organismen, niet-doelwit planten), waarvoor geen toxiciteitsgegevens beschikbaar zijn, geldt dat met name gegevens over achtergrondconcentraties ontbreken, waardoor geen inschatting kan worden gemaakt in hoeverre de aangevraagde toepassing zorgt voor een significante verhoging van deze concentraties (indien de verhoging niet significant is zou kunnen worden geconcludeerd dat de risico's acceptabel zijn). Gegeven dit feit kan op grond van de huidige beschikbare gegevens geen definitieve conclusie worden getrokken omtrent het wel/niet acceptabel zijn van de risico's voor deze aspecten.

De volgende restrictiezin is nodig:

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

Conclusie

Het College constateert dat er voor de aspecten humane toxiciteit, volksgezondheid en gedrag in het milieu geen risico verbonden is aan de vrijstelling.

Het College constateert dat er voor het aspect ecotoxiciteit aan de eisen wordt voldaan m.b.t. vogels, bijen en actief slib.

Het College constateert dat er voor de overige aspecten (waterorganismen, zoogdieren, niet-doelwit arthropoden, regenwormen, bodemmicro-organismen, niet-doelwit planten) onvoldoende informatie beschikbaar is om de effecten en het risico met betrekking tot deze aspecten te beoordelen.

Gezien de duur van de vrijstelling en het geringe risico dat ook op EU-niveau m.b.t. deze werkzame

stof is geconstateerd, vindt het College vrijstelling van VitiSan voor het aangevraagde gebruik echter aanvaardbaar.

De volgende restrictiezin is nodig:

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

Advies

Gezien het risico adviseert het College een vrijstelling ex artikel 38 Wgb van het gewasbeschermingsmiddel Vitisan in de teelt van appel en peer te verlenen onder vermelding van de volgende restrictiezin:

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

3 Overwegingen

Een hernieuwde tijdelijke vrijstelling van het gewasbeschermingsmiddel VitiSan is gewenst, omdat zonder deze vrijstelling de biologische teelt van appel en peer op geen enkele andere redelijke wijze te beschermen is tegen schurft. Hierdoor wordt de doelmatige biologische teelt van appel en peer bedreigd. Belanghebbenden spannen zich in om op korte termijn te beschikken over een regulier toegelaten gewasbeschermingsmiddel.

In het Wettelijk Gebruiksvoorschrift (zie bijlage bij dit besluit) zijn de risico reducerende maatregelen overgenomen die door het Ctgb zijn voorgesteld.

Vrijstelling voor de toepassing van VitiSan in de biologische teelt van appel en/of peer werd eerder verleend:

- 13 maart 2015, Staatscourant 19 maart 2015, nr. 7668 (peer);
- 9 februari 2016, Staatscourant 17 februari 2016, nr. 7690 (appel en peer);
- 25 april 2017, Staatscourant 28 april 2017, nr. 24591 (appel en peer);

4 Besluit

De adviezen van de NVWA en het Ctgb overnemend, heb ik in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, besloten om op grond van artikel 38 van de Wgb tijdelijke vrijstelling te verlenen voor het gebruik van het gewasbeschermingsmiddel VitiSan ter bescherming van de biologische teelt van appel en peer tegen schurft.

Dit besluit treedt in werking op 1 mei 2018 en vervalt op 28 augustus 2018.

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze,
R.P. van Brouwershaven
directeur Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit*